

SATAKUNNAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄN SÄÄDÖSKOKOELMA

Yhtymävaltuuston 3. päivänä kesäkuuta 2019 / § 12 hyväksymä

1.10 SATAKUNNAN SAIRAANHOITOPIIRIN KONSERNIOHJE 1.7.2019 ALKAEN

Sisällys

1. Sairaanhoidopiirin omistajapolitiikka	2
2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	2
3. Soveltamisala	2
4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	3
5. Konserniohjeen sitovuus.....	3
6. Konserniohjaus ja johtaminen.....	3
7. Konserniraportointi- ja valvonta	5
8. Konsernitilinpäätöksen laatiminen ja tilintarkastus.....	5
9. Konsernitili	6
10. Konsernin sisäiset palvelut.....	6
11. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet	6
12. Tiedottaminen konsernia koskevista asioista	8
13. Voimaantulo 1.7.2019 alkaen	8

1. Sairaanhoidopiirin omistajapolitiikka

Kuntayhtymän omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kuntayhtymän pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kuntayhtymän pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjännitteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kuntayhtymässä.

Omistajapolitiikassa määritetään kuntayhtymän strategisesti tärkeät omistukset, asetetaan sitoutuneen pääoman tuottotavoitteet ja muut tavoitteet, määritellään palvelutuotannon tuotantovälineiden hankintaperiaatteet sekä määritetään vastuut omaisuuden käytössä ja omistukseen liittyvässä raportoinnissa.

Kuntayhtymän omistajapolitiittiset tavoitteet määritellään tarvittaessa tarkemmin valtuuston päättämässä omistajapolitiikan linjauksissa.

Konserniyhteisön tulee noudattaa kaikessa toiminnassaan hyvää hallintotapaa (Corporate Governance).

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntayhtymäkonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kuntayhtymän yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Lisäksi ohje määrittelee sairaanhoidopiirin yhtymähallituksen ja sairaanhoidopiirin johtajan aseman konsernin johtajana.

3. Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymän osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että kuntayhtymän konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntayhtymäkonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kuntayhtymän osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittäjästä ja osakkuusyrittäjästä.

Kuntayhtymän tytäryhteisöt ja osakkuusyhteisöt todetaan kunkin vuoden tilinpäätöksessä taseen liitetiedoissa.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy kuntayhtymän valtuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa.

5. Konserniohjeen sitovuus

Kuntayhtymäkonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kuntayhtymä ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate). Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon tulee ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti sairaanhoitopiirin johtajalle. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen tai osakkuusyhteisöjen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

6. Konserniohjaus ja johtaminen

Yhtymävaltuusto määrittelee sairaanhoitopiirin omistajapolitiikan sekä hyväksyy konsernin johtamista koskevat yleiset tavoitteet talousarviossa sekä toiminta- ja taloussuunnitelmassa koko sairaanhoitopiirikonsernille. Yhtymävaltuusto toimii sairaanhoitopiirikonsernin ylimpänä valvojana.

Sairaanhoitopiirin edustajat tytäryhteisöjen hallinnossa

Sairaanhoitopiirikonsernin edustajien tulee toimia tytäryhteisöjen hallintoelimissä siten, että yhtymävaltuuston asettamat tavoitteet voidaan saavuttaa.

Yhtymävaltuusto

- määrittelee kuntayhtymän tavoitteet ja sen mukaiset kuntayhtymän omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntayhtymäkonsernin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet.

Yhtymähallitus

- ohjaa sairaanhoitopiirikonsernia ja vastaa siitä, että yhteisöjen valvonta on järjestetty asianmukaisesti
- määrittelee kuntayhtymän strategiset tytä- ja osakkuusyhtiöt
- valitsee edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin. Kuntalain ja hallintomenettelylain esteellisyyttä koskevat säännökset otetaan huomioon sairaanhoitopiirin edustajia tytäryhtiöiden hallintoelimiin valittaessa
- antaa tytäryhtiöiden yhtiökousedustajille ohjeet yhtiöiden hallitukseen nimitettävistä henkilöistä
- antaa tarvittaessa ohjeita sairaanhoitopiirin eri yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä sairaanhoitopiiriä edustaville henkilöille sairaanhoitopiirin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä yhtymävaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotukset havaitsemistaan epäkohdista.

Sairaanhoitopiirin johtaja

- vastaa sairaanhoitopiirikonsernin operatiivisesta johtamisesta sairaanhoitopiirin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista yhtymähallitukselle
- valitsee edustajat osakkuusyhteisöjen hallintoelimiin.

7. Konserniraportointi- ja valvonta

Tytäryhteisöjen tulee erikseen pyydettyä toimittaa sairaanhoitopiirin talousjohtajalle tiedot talousarviostaan, investoinneistaan, lainanotostaan, kannattavuudestaan, maksuvalmiudestaan ja vakavaraisuudestaan sekä tilinpäätöksestään.

Tytäryhteisöjen on toimitettava yhteisön hallituksen kokousten ja yhtiökokousten esityslistat ja pöytäkirjat sairaanhoitopiirin johtajalle.

Kuntalain 83 §:n mukaan kuntayhtymän luottamushenkilöllä on kuitenkin oikeus saada sairaanhoitopiiriltä sen hallussa olevia konserniohjeessa määriteltyjä kuntayhtymän tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja. Tämä oikeus koskee kaikkia tämän konserniohjeen mukaisesti sairaanhoitopiirille toimitettuja tietoja, mikäli salassapitoa koskevasta lainsäädännöstä ei muuta johdu.

Tarkentavia ohjeita annetaan sairaanhoitopiirin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa ohjeissa.

8. Konsernitilinpäätöksen laatiminen ja tilintarkastus

Sairaanhoitopiirin tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava yhtymävaltuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen liitetiedot.

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Niiden tulee toimittaa tilinpäätöksensä ja toimintakertomuksensa sairaanhoitopiirin talousjohtajalle/laskentapalveluille tilikautta seuraavan vuoden tammikuun viimeiseen päivään mennessä.

Sairaanhoitopiirin talousjohtaja antaa tarpeen vaatiessa yksityiskohtaisempia ohjeita konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja käy tarvittavat neuvottelut tytäryhteisöjen kanssa.

Sairaanhoitopiirin edun valvomiseksi tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi tulee valita sairaanhoitopiirin tilintarkastajaksi valittu tilintarkastusyhteisö.

Yhtiöjärjestyksiin on tehtävä asiaankuuluvat muutokset.

Sairaanhoitopiirin tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa, että konsernitilinpäätös on oikein laadittu sekä tehdä havaintoja yhteisön toiminnan hoitamisesta, vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä.

9. Konsernitili

Koko sairaanhoitopiirikonsernin maksuvalmiutta hoidetaan yhteisen konsernitilin kautta.

Sairaanhoitopiirin talousjohtaja vastaa tilin hallinnoimisesta ja likviditeetin hankkimisesta sekä ylijäämien sijoittamisesta.

Sairaanhoitopiirin ja tiliin liittyvien tytäryhteisöjen kanssa tehdään sopimukset, joissa sovitaan tilin sisäistä veloitus- ja hyvityskoroista ja luottolimiiteistä. Tätä koskevat sopimukset sairaanhoitopiirin puolelta tekee talousjohtaja.

Lainan ottamisessa konsernin tytäryhteisöllä on neuvottelovelvoite sairaanhoitopiirin talousjohtajan kanssa, jolloin voidaan tarvittaessa sopia yhteistoiminnasta lainanotossa.

Mahdollisista tytäryhteisöille annettavista lainoista tai lainojen takauksista tai muun vakuuden antamisesta tytäryhteisöille sairaanhoitopiirissä päätetään kuntalain ja perussopimuksen säännösten mukaisesti erikseen.

10. Konsernin sisäiset palvelut

Sairaanhoitopiiri voi järjestää konserniyhteisöjen tarvitsemat tuki- ja muut yhteiset palvelut keskitetysti, joko kuntayhtymän tai jonkun konserniyhteisön tuottamana. Siltä osin kun konserniyhteisöjen tarvitsemia palveluja ei ole kuntayhtymäkonsernin sisältä saatavissa, tai niiden käyttö ei muutoin ole tarkoituksenmukaista, palvelut hankitaan markkinoilta.

Hankinnoissa on otettava huomioon hankintalainsäädännön asettama hankintojen kilpailuttamisvelvollisuus.

Hankintoja suunniteltaessa on tämän vuoksi perusteltua selvittää hankintayhteistyömahdollisuudet sekä konsernin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin toteutustapa. Tytäryhteisöt voivat hyödyntää toiminnassaan konsernin keskitetysti kilpailuttamia puitesopimuksia.

11. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet

Yhteisön toimitusjohtajan/hallituksen puheenjohtajan on hankittava kuntayhtymän ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen

- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- henkilöstön vähentämiseen tai lomauttamiseen tähtäävien yhteistoimintamenettelyjen käynnistäminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

12. Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kuntayhtymän on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kuntayhtymän tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolella kuntayhtymän hallitus ja sairaanhoitopiirin johtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kuntayhtymän yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

13. Voimaantulo 1.7.2019 alkaen

Tämä ohje korvaa hallituksen 26.8.2013 hyväksymän "Satakunnan sairaanhoitopiirin konserniohjeen.